

Egészségügyi hulladékok a közúton és az intézményekben

A biológiai veszélyeken belül különös figyelmet érdemelnek az egészségügyi veszélyes hulladékok. Hazánkban, a gyógyító intézményekben, 8 ezer tonna fertőzésveszélyes hulladék keletkezik évente. Ezekkel az intézményekben és a közutakon találkozhatunk. Mit kell itt figyelembe vennünk? Milyen kiegészítő információkhoz juthatunk a beavatkozás biztonsága érdekében.

Információszerzés

Az egészségügyi intézményekben keletkező hulladékok különös figyelmet érdemelnek, amit a 1/2002. (I.11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladékok kezeléséről szabályoz. Számunkra a

- Fertőző hulladékok.
- Vegyi összetételük alapján veszélyes hulladékok érdekesek.

Egészségügyi intézményben, ha balesetnél, tüzesetnél felmerül a hulladékok jelenléte, keressük a *hulladékgazdálkodási felelőst*, aki hulladékkezelési utasításról, a hulladékkezelési nyilvántartásról és a veszélyekről tud információt adni.

A hulladékok jegyzékét tartalmazó, a 10/2002. (II.26.) KöM rendelettel módosított 16/2001.(VII.18.) KöM rendelet az EWC (European Waste Catalogue) kódszámokkal sorolja fel a különböző hulladékokat, amelyek között a veszélyes hulladékokat *-gal jelöli.

A veszélyes hulladékok közül kiemeli

- a 18 01 06 kódszámú veszélyes anyagokat tartalmazó vagy abból álló vegyszereket,
- a 18 01 08 kódszámú citotoxikus és citosztatikus gyógyszereket,
- a 18 01 10 kódszámú fogászati célokra használt amalgám hulladékokat.

A biológiai kockázat jele:

Különleges kezelést igénylő veszélyes (fertőző) hulladékok

EWC kódja 18 01 03, csoportjai

- *ca) csoport: éles, hegyes eszközök*, amelyek fertőző mikroorganizmusokkal szennyezettek vagy feltételezhetően szennyezettek. Ide tartoznak az éles eszközökön kívül a törött tárgylemezek, a használt ampullák és egyéb szúrt vagy vágott sérülést okozó hulladékok.
- *cb) csoport: humán biológiai anyagok* így, vér és vércsökkentvények, műtéti és más orvosi beavatkozás során visszamaradó, fel nem ismerhető emberi testrészek és szervmaradványok, váladékok, vizsgálati anyagok és ezek maradványai.
- *cc) csoport: betegápolási hulladékok.*
 1. fertőző egységek és elkülönítők összes hulladéka, továbbá a járványügyi szempontból különösen veszélyes és/vagy ellenálló, külön jogszabályban

meghatározott fertőző betegségek ellátása során keletkező mikroorganizmusokkal szennyezett vagy feltételezhetően szennyezett hulladékok;

2. a nem fertőző betegellátás során keletkező vérrel, váladékkal szennyezett hulladékok pl. kötszerek, rögzítések, egyszerhasználatos ruha, lepedő, tampon, katéter, pelenka, egyéb hasonló betegellátási hulladékok.

- *cd) csoport: légszűrő berendezések mikrobiológiai szűrőbetétjei;*
- *ce) csoport: fertőző kórokozókat tartalmazó kísérleti állatok tetemei és hulladékai;*
- *cf) génebézszeri és mikrobiológiai hulladékok, ha nincsenek sterilizálva;*
- *cf) citosztatikummal szennyezett anyagok és eszközök: ágynemű, ruhanemű, kötszer, kesztyű, vizeletgyűjtő tasak egyéb eszközök. Ezek a hulladékok ugyan fertőző hulladékként kezelendők, de egyben vegyileg is veszélyes hulladékok.*

Tárolás

Ezeket a hulladékokat tárolni kell, s a következő helyeken találkozhatunk velük:

- a keletkezés helyén környezetszennyezést kizáró edényzetben, bizonyos anyagok hűtőszekrényben
- intézményi gyűjtőhelyen, ahol akár több rendelőléből lévő hulladék is lehet, vagy
- hulladékgyűjtő udvarban, (max. évi 500 kg-ig).

Fertőző hulladékok tárolóeszközei

Miről ismerhetők fel a gyűjtőeszközök? Melyiket, milyen tárolóeszközben találhatjuk?

- Az „*éles*” *eszközöket*, hulladékokat szilárd falú, szűrészálló edényzetben kell gyűjteni. Ezek lehetnek különböző térfogatú műanyag vagy impregnált papírdobozok.
- A *humán biológiai anyagok* folyadékzáró, mechanikai sérülésnek ellenálló edényzetben gyűjthetők, a keletkezési helyről történő eltávolítás előtt az edényt ki nem nyitható módon kell lezárni.
- Az *ápolási hulladékok* gyűjtése történhet dobozokban, edényekben vagy zsákokban, a fontos, hogy ellenálljon a mechanikai sérülésnek, és folyadékzáró legyen. Zsákokat lekötik.

Jelölésük

A gyűjtőeszközön a sárga (fertőzésveszély) színkódot, a nemzetközi bioveszély jelet, továbbá a „Fertőző hulladék” feliratot kell alkalmazni, valamint címkét a keletkezési hely megnevezésével. Ezek max. 10 kg-os edények.

A sárga színkód megjelenhet a gyűjtőedény és a zsák anyagának színében, vagy legalább 10 cm széles csík formájában

Szállítás

Találkozhatunk szállításra szakosodott vállalkozással, vagy az intézmény saját járművével és un. begyűjtőjáráttal (ekkor a hulladék mennyisége a 200 kg-ot nem haladhatja meg).

Balesetnél fontos információforrás a szállítási dokumentum. Itt az ADR előírásain túl kérjük az „SZ” és „K” kísézőjegyet.

Kisézőjegyek

Az „SZ” kísézőjegy a veszélyes hulladék szállításához kell. Ezt 200 kg-ot meghaladó, nem darabos veszélyes hulladékot szállítanak.

A „K” kísézőjegyből a 200 kg-t alatti hulladék a hulladék mennyiségét és összetételét tudhatjuk meg.

– „Sz” kísézőjegy a tároló edényen

Az ADR a fertőző anyagokat a 6.2 osztályba sorolja és ezen belül 3 csoportot különböztet meg

- A. Nagykockázatú fertőző anyagok
- B. Egyéb fertőző anyagok
- C. Üres csomagoló eszközök

Ezek ADR szerinti besorolása

- 2814 nagy kockázatú fertőző anyagok, m.n.n. ADR 6.2 osztály 1 és 2. (m.n.n. = másként meg nem nevezett) Ebbe a csoportba tartoznak a 3. vagy 4. csoportba tartozó kórokozó mikrobákkal fertőzött betegek ápolásánál keletkező hulladékok.

A nagykockázatú fertőző anyagok csomagolóeszközei:

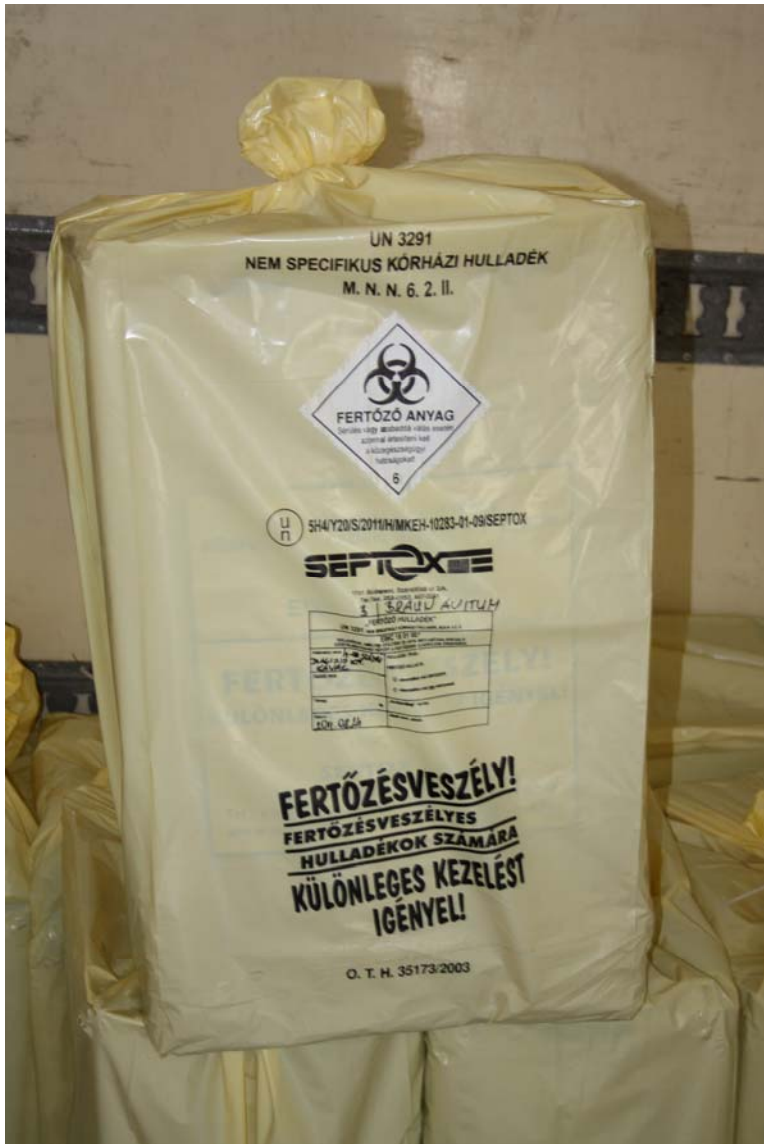
1. folyadéktömör elsődleges tartály,
 2. folyadéktömör másodlagos csomagolás,
 3. az elsődleges tartály és a másodlagos csomagolás közé helyezett adszorbeáló anyag.
- Az egyéb fertőző hulladékok, 3291 nem specifikált kórházi hulladék, m.n.n. ADR 6.2. osztály 4.b. Ezek a hulladékok saját gépkocsival 330 kg-ig szállíthatók, ha a hulladék csomagolása szabályos és a gépkocsiban van 2 kg-os tűzoltó készülék.
 - A kiürített másodlagos csomagoló eszközök és járművek a tisztítás és fertőtlenítés elvégzéséig fertőzőnek tekintendők.

Speciális anyag

- A fogászati célokra használt amalgám hulladék, mint szilárd higany vegyület az UN 2025 szám alá tartozik, az ehhez tartozó ADR besorolás: 6.1. osztály II. csomagolási csoport, korlátozott mennyiség: LQ 18, szállítási kategória 2.

Az LQ 18-hoz tartozó mentességi szint (vagyis ADR feltételek nélkül szállítható mennyiség) belső tartalom: 1 kg, küldemény bruttó tömege: 4 kg.

Ezeket az anyagokat szinte naponta szállítják a gyűjtőhelyekre, majd a megsemmisítés helyére, így jelenlétükkel és veszélyeikkel a beavatkozások során számolni kell.

– Gyűjtőcsomagolás